

Christian Schesaeus

Christian Schesaeus (Scheser) (Medgyes, 1535 körül – 1585. június 30.) erdélyi szász költő.

Élete

Schesaeus tanulmányait előbb Brassóban, az erdélyi szász humanizmus központjában, majd Bártfán végezte, ahol Leonard Stöckel tanítványa volt. 1566-ban a wittenbergi egyetemre iratkozott be. Visszatérve előbb Kolozsváron lett segédlelkész, majd innen Táblásra (Tobsdorf) ment. 1569-től haláláig szülővárosában volt lelkész.

Művei

Írt latin nyelven vallásos műveket is, de híressé *Ruina Pannonica* (Pannonia romlása) című hexameterekben írt és Báthory Istvánnak ajánlott műve tette, amely Szapolyai János halálától János Zsigmond haláláig tárgyalja Magyarország és Erdély sorsát. A 12 könyvből álló mű történeti eseményeket dolgoz fel versformában. A 12 könyvből nyomtatásban hét jelent meg 1571-ben Wittenbergben (I., II, III., IV., IX., X., XI. könyv). Az első négy könyv az 1540-től 1552-ig terjedő évek eseményeit tartalmazza (például Eger 1552-es ostromát), a másik három az 1566-os esztendő történéseit: Gyula és Szigetvár bukását valamint János Zsigmond küzdelmét a tatárok ellen. Nem jelent meg nyomtatásban az V., VI., VII. és VIII. könyv, amelyek az 1553-tól 1565-ig terjedő időszakot ölelik át, és az 1568-tól 1571-ig terjedő eseményekről szóló XII. könyv. A Szigetvár elfoglalásáról szóló rész (X. könyv) a szigetvári ostrom első igényesnek tekinthető szépirodalmi feldolgozása. A művet ismerte Zrínyi Miklós is és merített is belőle a *Szigeti veszedelem* megírásakor. Schesaeus krónikás hűséggel örökíti meg ezen évtizedek eseményeit, a központi helyet a csaták, várostromok antik eposzokra emlékeztető leírása foglalja el. Schesaeus műve – Tinódi históriás énekeihez hasonlóan – valójában egyfajta átmenet a történeti irodalom és a szépirodalom között. Ő a 16. századi erdélyi szász humanista költészet egyik legjelentősebb alakja.

Kiadás

- Csonka, Franciscus: *Christianus Schesaeus: Opera quae supersunt omnia*. Bp., 1979. (= Bibliotheca Scriptorum Medii Recentisque Aevorum. Series Nova. Tomus IV.)

Magyarul

- Pannonia romlása (részletek). In: *Janus Pannonius. Magyarországi humanisták*. A válogatás, a szöveggondozás és a jegyzetek Klaniczay Tibor munkája. Bp., 1982 (= Magyar Remekírók), 381-463.

Forrás: https://hu.wikipedia.org/wiki/Christian_Schesaeus